

โอวาทของเสนาบดีกระทรวงธรรมการ

ในการ แจก ประกาศนียบัตร ประ โยค ประถม พานิชย์

วัน พฤหัสบดี ที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๑

ณ สำนักราชการย์ สโมสร สถาน

การศึกษาฝ่ายพานิชย์ การ ซึ่งได้เริ่ม จัด มา มี นักเรียน สอบไล่ได้ ประ โยค ประถม พานิชย์ การ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘, ๓ คน, พ.ศ. ๒๔๕๙ ๑๑ คน และ พ.ศ. ๒๔๖๐, ๖ คน กรมศึกษาธิการ ได้ มี นักเรียน ผู้สอบไล่ได้ มา รับ ประกาศนียบัตร สำนักราชการย์ สโมสร สถาน เมื่อ วัน พฤหัสบดี ที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๑ เวลา ๔ นาฬิกา ๓๐ นาที หั่ง เคียง. เมื่อ ถึง เวลา ว่าง ว่าง เอก เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เสนาบดี กระทรวง ธรรมการ ผู้ เชน ประธาน ได้ แจก ประกาศนียบัตร ให้ แก่ นักเรียน ผู้ ที่ สอบไล่ ได้ นี้ ๕ แล้ว ให้ โอวาท แก่ นักเรียน ก่อน เลิก ประชุม เชนใจ ความ ว่า

“ต่อไป อยาก จะ เห็น นักเรียน เรียบ วิชา พานิชย์ ขึ้น มี ยม มาก ขึ้น, ปี นี้ มี คน เกียว เท่า นี้. เรา ทุก คน ย่อม ทราบ อยู่ แล้ว ว่า พานิชย์ การ ของ เรา เชนไป เพราะ ชาติ รัย ชาว ต่าง ประเทศ เชน พัน. พ่อ ก้าว ไท มี น้อย เค็ม ที, เมื่อ ต่อไป มี จำนวน นักเรียน พานิชย์ มาก ขึ้น, โรงเรียน

พาดิษฐ์ก็ จะ ขยาย เจริญ ขึ้น ทุกที ทำนอง เกี่ยว กับ มัชฌิม ตอนปลาย
 ซึ่งเวลา นี้มี จำนวน นักเรียน ทวี เกือบ เท่า ทั่ว ทุก ๆ ปี. ทุก วัน นี้ คนไทย ยัง
 หัน เข้า ทำ ราช การ เสีย ทั้ง นี้, ที่ไม่ได้ ตาม ปรารถนา ก็มี มาก ขึ้น ทุกที
 เพราะ คน มาก กว่า งาน. เมื่อ ๓๐ ปี มา แล้ว เสมียน เล่น ทั่ว ไปได้. ใคร
 เขียน ปลาย มือ ก็ จะ หา งาน ทำ ที่ไหน ก็ หา ได้. เกี่ยว นี้ ได้ มัชฌิม ๕,๖
 แล้ว ก็ ยัง หา งาน ทำ ยาก. ต้อง รู้ มาก ขึ้น ไป กว่า นี้. นักเรียน ที่
 ไปได้ เรียน วิชา พาดิษฐ์ มา ย่าง ถึง จะ เข้า ทำ ราช การ ก็ อาจ เลือก
 หา งาน ที่ เกี่ยว กับ วิชา ที่ คน ไปได้ เรียน มา เช่น งาน ศุภกากร และ งาน
 กรม พาดิษฐ์ เช่น กัน. ต่อ ไป เมื่อ ผู้มี ความ รู้ ความ ชำนาญ ใน ทาง นี้
 มี มาก ขึ้น, คน ไทย ก็ อาจ ถึง ทั่ว เป็น พ่อ ค้า ไปได้ มาก ขึ้น, การ ค้า
 ชาย ใน เมือง เรา ก็ อาจ ตก มา อยู่ใน มือ ของ เรา ได้ ทั้ง ที่ ควร จะ เป็น เช่น นั้น
 ไทย แท้.

อุปสรรคใหญ่ ของ เรา ใน เวลา นี้ คือ ตระกูล ของ เรา ไม่มี หลัก
 ฐาน ใน ทาง ค้า ชาย เลย. ธรรมดา คน ที่ ทำ การ ค้า ชาย, ไทย ปรกติ
 มัก จะ เป็น ตระกูล พ่อ ค้า คือ มี บิดา หรือ ผู้ปกครอง เป็น พ่อ ค้า. หวัง จะ
 ให้ บุตร หลาน ได้ รั้ง มรดก เป็น พ่อ ค้า จึง ได้ ส่ง ให้ เข้า เล่า เรียน ใน โรงเรียน
 พาดิษฐ์ เพื่อให้ ได้ วิชา สามารถ ทาง การ ค้า ชาย กว้าง ขวาง ด้ ยิง ขึ้น
 ไป. เมื่อ บุตร เล่า เรียน สำ เร็จ แล้ว ก็ มา ฝึก ศึกษ เอา ความ ชำนาญ
 จาก การ ค้า ชาย ที่ บิดา หรือ ผู้ปกครอง ของ คน ทำ อยู่, ค่อย ทยอย
 แต่ ขึ้น ทำ และ เลื่อน สูง ขึ้น เป็น ลำ คับ ไป ทุกที จน รู้ ลัก ษณ และ ลาก เล่า

แห่งการ ค้ำ ขาย ใต้ คอลอก, เมื่อถึง เวลา รัช มรณูก ก็ สามารถ ทำ การ ค้ำ ขาย ใต้ เติม ภูมิ. นัก เรียบ ไร เรา ยาก ที่ จะ หา เช่น นี้ ได้ เพราะ พ่อ ค้ำ ไท มี น้อย จะ หา หลัก ฐาน แห่ง การ ค้ำ ขาย ที่ เปน ของ ไท หา ยาก ไคร จะ เปน พ่อ ค้ำ ก็ ต้อง ตั้ง ตัว เอง ต้อง มี งาน ของ ตน ขึ้น ใหม่ เอง ทั้ง หมก, จึง เปน การ ยาก นัก มัก จะ ไม่ สำ เร็จ หรือ สำ เร็จ แล้ว ไม่ ตลอด เสีย โทษ มาก. ถ้า แม้ ว่า การ งาน ของ เรา มี อยู่ แล้ว, บิดา หรือ บรพ ุช ของ เรา เปน ผู้ ทำ อยู่ แล้ว เปน การ สควก ที่ ไม่ ต้อง ขึ้น คั้น ไม้ สุก บอค ที่ เคียว, เรา ค่อย ๆ หัก ต่าย ขึ้น ไป ทีละ น้อย ๆ แ่น นอน และ มี นคง กว่า ถิ่น มาก การ ก่อ งาน ขึ้น ใหม่ โทษ สำ พัง ตน เอง มี ทาง พลาท แพลง ต้ม ชวน ใ้ ้ง ง่าย และ ไม่ ใ้ จะ ทำ ได้ ทุก คน. ถ้า ยิง มี ทุน น้อย สาย ย่าน ี่ พลาท พลัง ะไร ลง ก็ แก่ ตัว ไม่ ถิ่น. พ่อ ค้ำ ที่ ตั้ง ตัว เอง, มี ทุน น้อย มีความ ูรู้ ทาง การ ค้ำ ขาย น้อย มีความ ำหาญ น้อย ทำ การ ไม่ สำ เร็จ ไม่ เปน ความ ประ หลาก ะไร เลย. ถ้า ทำ สำ เร็จ นั้น เสีย อีก หน้า ประ หลาก, ควร ชม ับ ญญา ความ สามารถ และ ควร สรร เสริ ญ โสค ของ เขา. คน ไท เรา เมื่อ ออก จาก ราช การ แล้ว ูไม่ ูรู้ ที่ จะ ไป ทำ ะไร, มี ใ้ ว่า จะ ไม่ อยากร ค้ำ ขาย อยากร, แต่ ทำ ไม่ ได้ ทำ ไม่ ถู ก เพราะ ไม่ มีความ ูรู้ ความ ำหาญ ใน ทาง ค้ำ ขาย และ ขาด หลัก ฐาน ใน ทาง นั้น เา จริง ๆ ตรง กับ คำ ที่ ว่า “มี ค แยก ำ น” เหตุ ฉะนั้น เวลา นี้ คน ไท จึง ทำ การ ค้ำ ขาย ยัง ไม่ สำ เร็จ ูรู้ ถิ่น, และ ฝรัง, ไม่ ได้, เมื่อ เปน กัง นี้ เรา จะ ปรละ อย เอย ไป ตาม เพลิง ฤ ๆ? ัก ้วย เหตุ ที่ เรา ไม่ ปรละ อย เรา จึง ต้อง ณะ กือ

รื้อรันทให้มีโรงเรียนพาณิชย์ เพื่อ ประสงค์ให้มีนักเรียน วิชา พณิชย ะ มาก ขึ้น สำหรับ เวลา ต่อไป ภาย หน้า จะ ได้ ช่วย กัน ทำ การ ค้า ขาย ซึ่ง ยัง บก พร่อง อยู่ นี้ ให้ เจริญ ขึ้น, ให้ เมือง โท ได้ เติม ไป ด้วย พ่อ ค้า โท, เติม ไป ด้วย หลั ก ฐาน แห่ง การ ค้า ขาย ของ โท, เชน ทาง สกว ก แ ก่ กุ ลบุตร ที่ จะ ฝึก หัด เชน พ่อ ค้า ต่อ ไป ภาย หน้า.

พวก ท่าน ทั้ง หลาย เหล่า นี้ อยู่ใน ชุด ที่ เรียก ว่า “ไป อะ เนีย” คือ ผู้ เริ่ม ริ ะ ใน ทาง เคา ะ เห็น เติ น อากาศ ได้ ตก ลง มา คช ์ หัก เสีย หลาย คน แต่ เพราะ เหตุ ที่ เรา ไม่ ละ ทิ้ง บั คนี้ เรา จึง สำ เร็จ ความ รู้ ใน ทาง เคา ะ เห็น เติ น อากาศ, ผู้ เริ่ม ริ ใน ทาง พานิชย ์ ก็ ทำ ของ เเค ียว กัน ได้ เหลว แหลด ล้ม ซวม กั ย มา มาก แต่ เขา มี ฆา ต ความ รู้ ที่ คง แ ก่ เรียบ ได้ แต่ ความ รู้ ที่ เกิด จาก ความ จ้ำ นานู เต่า นั้น. ถ้า เรา ได้ เล่า เรียบ บรียู รณ์ แล้ว เรา ควร จะ ตี กว่า เขา การ เล่า เรียบ ของ เรา เวลา นี้ มี เพียง ซึ น มี จั ม เต่า นี้ น นัก เรียบ พานิชย ์ ควร พยายาม เรียบ ให้ สุก วิชา ซึ น นั้น, ต่อ ไป จะ ได้ มี ซึ น อุดม ใน มหาวิทยาลัย ด้วย. ธรรม ค้า ผู้ เริ่ม ริ ย่อม มี อ้น ทราย อยู่ ฉะ เพา ะ หน้า ไม่ มาก ก็ น้อย เหตุ ฉะ นั้น เรา จึง ต้อง ทำ ด้วย ความ ระวัง เรา จะ ตั้ง คั น ทำ การ ค้า ขาย ของ เรา เอง ไม่ได้, เรา ต้อง ไป เชน ลูก จ้าง เขา กั ย น ถึง จะ ได้ เงิน เเค ือน เพียง ๒๕ บาท ก็ ไม่ เชน ของ ที่ จะ คุ ดู ก กั ย เลข กลับ เชน ของ ควร ชม เสีย อีก เพราะ แทน ที่ จะ ต้อง เสีย เงิน ค้า ฝึก หัด อย่าง ที่ ยุ โรป เรา กลับ ได้ ค้า จ้าง

ฝึกหัด. พวกเราทั้งหลายควรจะช่วยกันส่งเสริมและอุดหนุน การ เช่นนี้
ให้มาก."

